

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32.001.76
ББК 66.0
П 50

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали II міжвузівської
науково-практичної конференції молодих політологів.
24 листопада 2010 р. – Рівне: РДГУ, 2011. – 194 с.

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 2 від 17 лютого 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне – 2011

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник Алла</i>	Політика пам'яті особистості	9
<i>Сайгафарова Елеонора</i>	Середній клас як основа стабільного розвитку сучасної України	11
<i>Малиновська Наталія</i>	Політика європейських держав щодо іммігрантів-мусульман	13
<i>Макарук Надія</i>	Агенти політичної соціалізації студентської молоді в Україні	16

СЕКЦІЯ 1. Теоретичні аспекти аналізу політичної модернізації

<i>Байрак Сергій</i>	Інститути громадянського суспільства і держава	19
<i>Гаврилюк Світлана</i>	Маніпулятивна складова політичної влади	21
<i>Кац Еліна</i>	Інформаційний простір і побудова громадянського суспільства	23
<i>Куницька Ганна, Троценко Валерій</i>	Проблема більшості та меншості в теорії демократії	26
<i>Мишляєв Тарас</i>	Членство в Євросоюзі як чинник трансформації національних політичних систем	28
<i>Мельник Ірина</i>	Сутність і різновиди політичного екстремізму	30
<i>Патлашинська Ірина</i>	Типологічні особливості миротворчої діяльності	33
<i>Венгринюк Лілія</i>	Статус нації як інституційованої форми та випадкове явище Роджерса Брюейкера	36

<i>Камзьол Валентина</i>	Інформаційне забезпечення діяльності громадських організацій	39
<i>Криворучко Наталія</i>	Тоталітаризм і XXI століття	42
<i>Герасимчук Іванна</i>	Роль партій у політичній модернізації суспільства	45
<i>Левчук Юрій</i>	Авторитарна і демократична моделі політичної модернізації	47
<i>Горбатюк Катерина</i>	Демократія і неопатримоніалізм у сучасних теоріях політичного розвитку	49
<i>Гривіцький Вадим</i>	Розвиток пеніцітарної системи в умовах модернізації	51
<i>Житнік Олена</i>	Основні технології формування іміджу політичного лідера	54
<i>Левіцький Андрій</i>	Сучасні інформаційні технології як чинник демократизації	56
<i>Осадчук Олена</i>	Політичний імідж як технологія	60
<i>Стельмах Валерій</i>	Механізми представницької демократії	62
СЕКЦІЯ 2. Політична модернізація: міжнародний та регіональний досвід		
<i>Бойківський Любомир</i>	Лібералізація газового ринку ЄС: виклик для Росії	65
<i>Генега Ірина</i>	Концептуальні засади зовнішньої політики Російської Федерації	68
<i>Коваленко Людмила</i>	Європейський союз: нормативно-правове забезпечення виборчого процесу	70
<i>Петрович Інна</i>	Електоральний аналіз сучасної політичної ситуації в країнах Латинської Америки	72

<i>Руденко Катерина</i>	Націоналістичні партії Великобританії	74	<i>Карпенюк Юлія</i>	Повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту: вітчизняна специфіка	100
<i>Стукан Ірина</i>	Особливості інтеграції Хорватії до Європейського уроки для України	75	<i>Артемів Віталій</i>	Вплив зовнішньополітичних факторів на національні інтереси України	102
<i>Федорак Світлана</i>	Проблема невизнаних держав Кавказького регіону: зовнішньополітичний фактор	79	<i>Багнюк Олександр</i>	Перспективи України на сучасному етапі євроінтеграції	105
<i>Брень Сергій</i>	Загальна ситуація зі свободою слова в Республіці Білорусь	81	<i>Бразалук Любов</i>	Розвиток інституту президентства в Україні	107
<i>Варжель Надія</i>	Студентський революційний рух у Росії кінця XIX - початку XX ст. як фактор політичної модернізації	83	<i>Вавуліч Олександр</i>	Проблеми базування Чорноморського флоту Російської федерації на території України	110
<i>Климчук Тетяна</i>	Стратегія розширення НАТО за рахунок східних країн	84	<i>Вусатий Борис</i>	Спортивна політика України в умовах глобалізації	112
<i>Конончук Оксана</i>	Реформи М.М. Сперанського і їх роль у модернізації політичної системи Російської імперії	86	<i>Васильєва Олександра</i>	Жіночий рух в Україні як необхідний елемент розвитку громадянського суспільства	115
<i>Кобець Сергій</i>	Відносини РФ та НАТО на сучасному етапі розвитку системи колективної безпеки	88	<i>Галганець Сергій</i>	Вплив ЗМІ на формування електоральної поведінки громадян України	117
<i>Мельник Наталія</i>	Проблема взаємних територіальних претензій між Україною та Румунією	90	<i>Горбова Юлія</i>	Україна і Польща: моделі політичної модернізації	121
<i>Сотніков Ілля</i>	Врегулювання конфліктів та миротворчий процес	93	<i>Гольберт Юлія</i>	Діяльність молодіжних громадських націоналістичних організацій в Україні	123
<i>Філіпцов Олексій</i>	Транскордонне співробітництво як чинник європейської інтеграції України	95	<i>Градовий Павло</i>	Перший всеукраїнський референдум	125
	СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		<i>Григор'єва Юлія</i>	Особливості формування багатопартійної системи в Україні	127
	Підсекція 1		<i>Дзерун Сергій</i>	Національна ідея як чинник політичної модернізації	129
<i>Українець Віктор</i>	Профілактика етнічного екстремізму в Україні	97	<i>Карпюк Тарас</i>	Формування німецького етнодемографічного сегменту Волині 1800-1945 рр.	131

<i>Кондратюк Марія</i>	Політико-адміністративна модернізація політичної системи України	134	<i>Пшенична Олена</i>	Політична еліта як чинник демократизації в сучасній Україні	170
<i>Кравчук Інна</i>	Стратегія та напрямки розвитку екологічної політики України за роки незалежності	136	<i>Ралець Андрій</i>	Право на свободу слова і думки в сучасній Україні	173
<i>Красько Ольга</i>	Проблема реалізації прав людини в Україні	139	<i>Самчук Інна</i>	Правляча еліта в Україні: особливості формування та функціонування	175
<i>Кузьменко Віталій</i>	Інформаційна безпека України	141	<i>Сверба Людмила</i>	Громадська оцінка діяльності „помаранчевої” політичної еліти	177
<i>Ліннік Юрій</i>	Цензура і свобода слова в Україні: політичний аспект	144	<i>Сирота Дмитро</i>	Особливості оптимізації виборчого процесу на місцевих виборах 2010 р. в Україні	180
Підсекція 2					
<i>Штука Ірина</i>	Аспекти модернізації політичної системи України	147	<i>Тимошенко Віта</i>	Політичні технології в сучасній Україні	182
<i>Пікула Микола</i>	Місцеві вибори – 2010 в Рівному: погляд зі сторони	150	<i>Шимко Ольга</i>	Модернізація державного управління в контексті реформування політичної системи України	186
<i>Троян Віктор</i>	Національна ідентичність у вимірі сучасного українського суспільства	153	<i>Ярмолюк Оксана</i>	Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні	189
<i>Янчарук Олег</i>	Проблеми політичної модернізації в Україні	155	<i>Шмигельська Ольга</i>	Особливості взаємодії державної влади і молоді в процесі демократизації українського суспільства	192
<i>Луцук Марія</i>	Особливості електоральної культури в сучасній Україні	158			
<i>Макарчук Наталія</i>	Вітчизняна специфіка формування іміджу політичного лідера	160			
<i>Мищук Ольга</i>	Вектори еволюції політичної культури сучасної України	163			
<i>Овдійчук Ірина</i>	Проблема демократичності виборчих технологій на президентських виборах 2010 р. в Україні	165			
<i>Ошурко Юлія</i>	Діяльність політичної опозиції як складова демократизації в сучасній Україні	168			

Всеукраїнський референдум перекреслив рішення березневого референдуму про збереження Союзу РСР, його підсумки створили правову основу для перетворення задекларованої незалежності на реальну.

І референдум 1991 р., І президентські вибори підтвердили бажання переважної більшості громадян України жити в незалежній демократичній державі, самостійно вирішувати внутрішні політичні та економічні проблеми.

Григор'єва Юлія

*(студентка 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник - к.політ.н. Кундеус О.М.)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БАГАТОПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Багатопартійна система – цілісне утворення, що формується в політичній системі суспільства на основі встановлених зв'язків між політичними партіями, які відрізняються одна від одної програмами, тактикою, внутрішньою структурою. Разом з державою та громадськими організаціями ця система покликана забезпечувати легітимну змінюваність, розвиток і стабільність державної влади, нормальне функціонування суспільства. Багатопартійна система – це, безперечно, атрибут демократії, засіб, за допомогою якого різні суспільні групи розподіляють владу у відповідності до своєї політичної ваги.

Багатопартійність надає партіям рівні можливості у змаганні за державну владу. Тому багатопартійність в Україні – явище об'єктивне і закономірне, якщо враховувати становлення нашої держави як суверенної, демократичної та правової.

У становленні багатопартійності в Україні можна виокремити такі етапи.

1) 1990-1991 рр. – створення перших альтернативних політичних партій на базі громадсько-політичних об'єднань не комуністичної орієнтації, неформальних суспільних рухів часів перебудови.

2) 1992-1994 рр. – легалізація найбільш впливових на той час партій – КПУ та НРУ, інтенсивне заповнення політичного простору партіями, які проголосили себе носіями традиційних для західної політичної науки ідеологій - соціалістичної, соціал-демократичної,

ліберальної, консервативної, християнсько-демократичної, націонал-демократичної та ін. (далі такі партії називатимуться партіями “брендового” типу).

3) 1995-1998 рр. – перші розколи в партіях “брендового” типу (утворення ПСПУ, СДПУ(о)), започаткування та інтенсивний розвиток тенденції утворення партій адміністративним шляхом, а також партій - “політичних проектів”, які створювалися фінансово-промисловими групами та окремими особами для реалізації власних політичних інтересів.

4) 1999 – 2002 рр. – розподіл політичного простору найбільш впливовими партіями, посилення тенденції розколів “брендових” партій, утворення значної кількості дрібних партій

5) 2002 р. – по даний час – консолідація опозиційних партій, витіснення парламентськими партіями і блоками інших політичних сил з політичної арени, припинення процесу масового утворення нових партій у зв'язку з набуттям чинності нового Закону “Про політичні партії”.

Аналізуючи цю хронологію слід зазначити, що у період свого становлення багатопартійність в Україні розвивається ніби по спіралі: зародження – накопичення сил – вихід на державний рівень – розмежування – перегрупування – консолідація – боротьба за владу і знову розмежування. Очевидно, різні партії перебувають на різних витках цієї спіралі. Це пояснюється значною мірою тим, що не всі вони однаково швидко і з успіхом подолали визначені М.Вебером етапи становлення політичної партії: аристократичне угруповання – політичний клуб – масова партія.

Еволюція багатопартійності триває. Її розвиток і остаточне утвердження залежатимуть від поглиблення процесів соціальної диференціації і структуризації населення. На підставі вироблення конструктивних програм дій політичні партії в Україні ведуть пошук майбутньої соціальної бази. Життєздатність кожної з них, чисельність, місце в партійній ієрархії залежатимуть від того, наскільки ідейно-програмні настанови і практична діяльність сприятимуть здійсненню політичних та економічних реформ для становлення незалежної правової України, формування зрілого громадянського суспільства.

Можна зробити висновок, що різні підходи партій, об'єднань, рухів до подальшого поступу України спонукати муть їх групування на ґрунті орієнтирів двох головних груп соціально-політичних сил суспільства: тих, хто прагне до оновленого, гуманно-демократичного соціалізму і тих, хто виступає за вільний ринок, мінімальне втручання держави в економіку.

У майбутньому це, можливо, приведе до зменшення кількості партій і формування класичної багатопартійної системи на зразок країн Європи або на зразок утворення двопартійної системи на зразок США чи Великобританії.

Дзерун Сергій

*(студент 2 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – к.політ.н. Наумов А.С.)*

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ ЯК ЧИННИК ПОЛІТИЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Національна ідея - наріжний камінь для розбудови будь-якої держави, котра виникла на уламках імперії. Тому дивно, що наша країна з більш ніж тисячолітньою історією злетів і падінь в розбудові державності, за час незалежності так і немає чіткої програми власного розвитку. Звісно, ці ідеї розроблялися (на початку 90-х років в умовах переходу від «будівництва соціалізму» до ринкових відносин, від авторитаризму до демократії) патріотами за сприяння діаспори чи зацікавленими державами котрі надавали гранти для розвитку демократичних ініціатив: перші мали вузьке бачення України як Галичини, другі - обмежували Україну, вказуючи на шляхи котрі вигідні саме їм. Розроблено програми поетапного приєднання до ЄС і НАТО, але нас туди не приймають, так як їм потрібна буферна зона; зблизитись з Росією – маємо дуже гіркий історичний досвід братерських стосунків розчавлених іншою (самодержавною) національною ідеєю; розвиватися самостійно заважають постійні чвари національних еліт котрі згадують про самобутність українського народу лише перед виборами, щоб отримавши владні повноваження, відстоювати олігархічно-кланові інтереси «за ширмою розбудови демократичного суспільства».

Всі свідомі громадяни розуміють суть вище згаданих проблем, мають свої думки з цього приводу, проте суспільству не вистачає загальнонаціональної консолідуючої ідеї розробленої політикумом і схваленої народом, щоб розвиватися динамічно для процвітання нації. Для прикладу, в попередні епохи національну ідею уособлювали такі метафори, як ідея третього Риму, третього Рейху, ідея другого Єрусалиму, американська мрія, германське та японське диво, тощо. Просувалися до них різними методами. Можливо і нам

слід було розвивати ідею українського пан-етносу, це – річ історично справедлива і вистраждана, але мабуть вже не актуальна в епоху тотальної глобалізації.

Сьогодні, в пору домінування та правління корпорацій, національна ідея - це інтелектуальна матриця, яка задає алгоритм формування та розвитку нематеріальних активів нації-корпорації. Більше того, сьогодні національна ідея - це не стільки теоретична конструкція, скільки суспільна дія, практичне позиціонування нації в світі, щоб не розчинитися в загальносвітовому змішанні мов, рас, культур як це було з трипільською культурою.

Можливо потрібно реорганізувати низку громадських, соціальних та державних інститутів, які опікуються такими важливими питаннями, як культурна політика та політика національної ідентичності; питаннями внутрішньої геополітики та проектами інтеграції України, котрі формують імідж і міжнародний бренд країни. Цей крок дасть змогу поступово напрацьовувати власне бачення української національної ідеї, де будуть в пріоритеті покращення демографічної ситуації за рахунок матеріального стимулювання здорового способу життя, з цього базису буде повставати український концепт розвитку, бо лише народ є джерело влади, а людина і земля головна цінність, що прямо зазначено в Конституції. І тому ми не футболна, не заробітчанська, і тим паче не пивна, не салодна нація. Власність зобов'язує, тому ні ФК «Шахтар» ні «Оболонь», чи «1715» або «Рошен» та інші розкручені по волі вітчизняних олігархів бренди, не повинні впливати на підсвідомість українців з усього інформаційного простору: надлишок цієї пропаганди, яка пропонує порошковий сурогат чи ГМО домішки в товарі за корисний продукт, вживання якого приближує пересічного громадянина до «еліти суспільства», руйнує його. Порушується в першу чергу ієрархія цінностей особистості, відбувається перехід до масового суспільства, тобто всіма нами намагаються маніпулювати. Опосередковано, з часом, цей історичний «ідейний хробак» виявляється в свідомості мас і кожного індивіда окремо у вигляді заздрісних думок «чому ми не живемо так як європейські країни?», гасел типу: «Росія нам допоможе», ініціатив: «НАТО - надійний партнер». Як такі полум'ні намагання приєднатись хоч до кого не будь виглядають на фоні позаблокового статусу України? Чому наша держава так принизливо випрошує кредити для проїдання і розкрадання у МВФ, свідомо формуючи борги для наступних поколінь українців погоджуючись виконувати рекомендації тобто вказівки іноземних банкірів? Очевидно, що у цих чиновників своя кишенькова національна ідея.

Наукове видання

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Підписано до друку 17.02.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 10,95. Замовлення № 101/1. Наклад 300.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул.С.Бандери,12

П 50 **ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали
II міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 24 листопада 2010 р. – Рівне:
РДГУ, 2011. – 194 с.

УДК 32.001.76
ББК 66.0

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2011